

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

Gezinsvorming, een teer onderwerp [p.4]

Gereformeerde Gemeente Krimpen aan den IJssel

22/09/2016
jaargang 94

nr **51**

In 1969 ontstaat er in Krimpen aan den IJssel een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Capelle aan den IJssel. Op 18 mei 1971 wordt deze afdeling zelfstandig. De eerste jaren worden de kerkdiensten in de Gereformeerde Kerk aan het Koningin Wilhelminaplein gehouden. In 1971 wordt dit kerkgebouw aangekocht. Drie jaar later valt het besluit om tegen de

bestaande kerk een nieuwe kerk met 750 zitplaatsen te bouwen. De eerste dienst in het nieuwe kerkgebouw, op 26 maart 1976, betreft de rouwdienst van ds. G.J. van den Noort. In 2001 wordt het aantal zitplaatsen uitgebreid tot 1250. Momenteel wordt de gemeente gediend door ds. C. van Ruitenburg. Het aantal leden en doopleden bedraagt 1582.

De eerste en hoogste plaats

Hoe hard schijnt op het eerste gezicht dit woord van Christus. Hij heeft een man de opdracht gegeven: ‘Volg Mij’. Die man was, zo lezen we bij een andere evangelist, een discipel, dat wil zeggen: een kind des Heeren. Die betekenis heeft toch dit woord doorgaans bij Lukas. ‘Volg Mij!’

*Laat de doden hun doden begraven...
Lukas 9:60b*

ds. A. Moerkerken,
Capelle aan den
IJssel

Het is een korte, maar betekenisvolle opdracht. Het houdt in dit verband een roeping tot het ambt in. De man weigert niet. Hij heeft slechts een bescheiden verzoek. ‘Heere, laat mij toe, dat ik heenga en eerst mijn vader begrave.’ Sommige verklaarders verstaan het zo, dat de man bedoelt: mijn vader is oud; mag ik hem tot zijn dood toe verzorgen, alvorens aan Uw opdracht gehoor te geven? Maar wij kunnen ons in die uitleg niet vinden. Zulk een antwoord zou immers een nogal botte afwijzing van de opdracht des Heeren hebben betekend. De andere verklaring is beter: De vader van deze man is stervende, of zojuist gestorven. De doden werden in Israël op de dag van het sterven begraven. De man vraagt nu slechts een enkel uur uitstel.

Geen afstel, o nee. Hij is bereid alles te verlaten en de Heere te volgen. Alleen, deze liefdesplicht mag hij toch zijn vader wel gunnen?

De Heere vraagt van ons toch geen harte-loze onverschilligheid voor onze betrekkingen? Onverwacht moet het woord des Heeren hem in de oren hebben geklonken: ‘Laat de doden hun doden begraven!’

Beslissend keerpunt

Wij schreven: hoe hard schijnt op het eerste gezicht dit woord van Christus. Is het ook hard? Nee. Wij moeten, zoals altijd, ook nu letten op het verband waarin deze woorden staan.

De Heere staat op een beslissend keerpunt tijdens Zijn omwandeling op aarde. Hij verlaat Galiléa en gaat naar Jeruzalem. Lees vers 51 maar: ‘En het geschiedde, als de dagen Zijner opnemering vervuld werden, zo richtte Hij Zijn aangezicht om naar Jeruzalem te reizen.’

Zijn lijden wacht. Zijn sterven is aanstaande. Dit is een van de meest aangrijpende en gewichtige momenten in de geschiedenis. Alle andere dingen verliezen nu hun waarde en worden betrekkelijk, zelfs dingen, waar anders alles voor wijken moet...

Natuurlijk verbiedt de Heere ons hier niet onze ouders met liefde te verzorgen tot en bij hun dood. Dat is zelfs plicht der liefde. Maar waar het hier om gaat is dit: als het gaat om de keuze tussen Hém en tussen hetgeen ons op aarde het liefst is, moet Hij onvoorwaardelijk de eerste plaats hebben. Abraham, hebt u uw enige, die u liefhebt, uw Izak, voor Mij over? Mannen, hebt u uw vrouwen, ouders, hebt u uw kinderen lief boven Mij? Dan bent u Mijns niet waardig. Daarom mocht een Nazireeër in het Oude Testament, evenmin als de hogepriester, zich verontreinigen met het dode lichaam van vader of moeder. Daarom mocht Ezechiël niet treuren toen de Heere zijn geliefde vrouw van zijn zijde wegnam.

In dit nummer

5 ‘Gedekt houden, graag!’

6 Pastoraat in de praktijk [1]

20 Wilt U... niet vergeten?

- 2** De eerste en hoogste plaats
- 3** Gode behagen door het geloof [37]
- 4** Gezinsvorming, een teer onderwerp [1]
- 7** Even maar
- 8** De orde des heils [2]
- 9** Van Overzee: Trouw en waarheid
- 10** Jubileum: Ds. M.J. van Gelder 45 jaar predikant
- 11** Boekennieuws
- 12** Kerknieuws
- 12** Berichten
- 13** Kerkdiensten

Gode behagen door het geloof [37]

Maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Want die tot God komt, moet geloven dat Hij is, en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken.

Hebreeën 11:6

Gods roepstemmen

De Heere zegt het zo scherp: 'Laat de doden hun doden begraven'. Wat bedoelt Hij daarmee? Wel, dit: als de Heere bij ons op de tweede plaats komt, behoren wij tot de doden. De geestelijk doden, wel te verstaan. Het kenmerk van de geestelijk dode zondaar is immers dat hij op ál Gods roepstemmen ten antwoord geeft: Laat mij toe, dat ik éérs... Vult u zelf maar in. Voor deze doden zijn de aardse dingen, hoe geoorloofd soms ook (zoals het bijwonen van begrafenissen) het voornaamste van het leven. Zij stellen altoos de dag der bekering uit. Zij zijn te jong, zij hebben het te druk, zij moeten eerst dit en eerst dat. Later, later zullen zij de Heere dienen en Hem volgen. Altijd later. Voor ditmaal ga heen, zei Felix. Daarmee openbaarde hij zich als een dode.

Hoe staat het met ons?
Hoe vaak heeft de Heere al ernstig geroepen en geklopt?

Geroepen en geklopt

Hoe staat het met ons? Hoe vaak heeft de Heere al ernstig geroepen en geklopt? Jonge mensen, ook jullie. Hoe vaak is het al in je hart geweest: Heere, laat mij toe, dat ik eerst... Maar bedenkt: de Heere stond op het ogenblik dat Hij deze woorden tot deze man sprak, op het punt om weg te gaan uit Galiléa. Een uur later was Hij er niet meer.

Het zou kunnen zijn, dat de Heere morgen niet meer te vinden is. Dan is het eeuwigheid en eeuwig, eeuwig te laat.

Volk des Heeren: wie heeft de eerste plaats in uw hart? Nee, niet vroeger, maar nu? Ach, vertoon toch niet het beeld van een dode. Mocht het te zien en te merken zijn aan u, dat de Heere de eerste en de hoogste plaats voor uw ziel heeft!

En wat antwoordt de Heere? 'Zie, ten dage wanneer gijlieden vast, zo vindt gij uwe lust, en gij eist gestrengelijk al uwe arbeid'. Ja, er zullen er zijn, die in de dag des oordeels zullen zeggen: 'Heere, Heere, hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd en in Uw Naam duivelen uitgeworpen; en in Uw Naam vele krachten gedaan? En dan zal Ik hun openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend. Gaat weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt'.

Niets van ons kan God behagen; ook niet die daden, die God wel met tijdelijke zegeningen belonen wil, zoals Achabs vernedering, waarop God het oordeel uitstelde, of Ninevé's boetvaardigheid die leidde tot het behoud van die machtige stad. Evenwel, hoe nauwgezet ons leven ook zij, hoe wij ons schikken naar Gods eis, nooit, nee nooit kan iemand Gode behagen zonder geloof. Gaat het niet doordat God eerst de persoon en daarna zijn werk aanziet, als Abel? Moet niet eerst de vernieuwing en reiniging in Christus ons deel worden, opdat onze daden Gode behagen? Wat zal een natuurlijk, walgelijk schepsel, wiens hart is een bittere fontein, een bron van ongerechtigheden, dan Gode iets welbehaaglijks kunnen voortbrengen? Maak eerst de boom goed en dan zal zijn vrucht goed zijn.

Schrijf nul voor al uw werken. Word een verdoemelijk, strafschuldig zondaar voor God met uw beste verrichtingen; leer u zien in het verblindend licht van Gods volmaaktheden, opdat ge bekennen moogt, nog nooit een ogenblik Gode welbehaaglijk te zijn geweest; niets te zijn van nature dan een voorwerp voor de hel, opdat ge Christus zoeken moogt door het geloof. Want zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen.

Hier ligt de scheidslijn; hier is de wortel van vijandschap van Kaïn tegen Abel; van Rome tegen de Waarheid; van de remonstrant tegen de gereformeerde leer; van het nabijkomend christendom tegen het ware volk van God tot op de huidige dag, ja tot het eind der dagen toe.

Terwijl Gods kinderen in droefheid treuren over hun onvolmaaktheid en oprecht de vraag zullen stellen: 'Heere, wanneer hebben wij dat gedaan?' eist de in eigen kracht wandelende, die God dienen wil met het zijne, dat voor zijn werken en bedoelingen en goede meningen wat zal gerekend worden en hij haat de ondermijnende leer en prediking van vrije genade. Zijn toorn kan hij nauwelijks inbinden, als hij met al het zijne in de dood gesteld wordt. En toch: 'Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Want die tot God komt, moet geloven, dat Hij is, en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken.'

(wordt vervolgd)

ds. G.H. Kersten
Uit: "Meer dan overwinnaars"

Gezinsvorming, een teer onderwerp [1]

Hij is de Schepper van het leven

De redactie heeft mij gevraagd om enkele artikelen te schrijven over gezinsvorming. Om twee redenen heb ik in dit verzoek bewilligd. De eerste reden is om jonge mensen die zich voorbereiden op het huwelijk, of jonggehuwden, bewust te maken van wat de Heere ons leert in Zijn Woord over het krijgen van kinderen. De tweede reden is dat ik merk dat er onder ons (jonge) echtparen zijn die voor Gods aangezicht worstelen met vragen rondom gezinsvorming als er inmiddels een aantal kinderen geboren zijn.

ds. A. Schreuder,
Rijssen

Het doel van deze vijf artikelen is drieërlei: erkenning van de worsteling rondom gezinsvorming, bewustwording van wat er allemaal gaande is op het terrein van gezinsvorming en tenslotte een handreiking hoe we met dit onderwerp in het licht van Gods Woord dienen om te gaan. Dit eerste artikel, waarin ik een paar algemene opmerkingen maak, is een opstap voor de volgende artikelen, waarin allerlei concrete vragen rondom gezinsvorming aan de orde komen.

Een teer onderwerp

Gezinsvorming is een heel teer en gevoelig onderwerp. Het raakt immers de intimiteit van hoe man en vrouw met elkaar binnen het huwelijk omgaan en of ze zich samen al of niet openstellen voor het krijgen van kinderen. Bij gezinsvorming gaat het er om hoe de gehuwden zich niet alleen verantwoordelijk voelen voor de wijze waarop ze met elkaar omgaan, maar ook hoe ze hun verantwoordelijkheid ten opzichte van de Heere beleven. Hij is immers de Insteller van het huwelijk en heeft al in de schepping het één worden met het lichaam zijn mooie plaats gegeven binnen de huwelijke staat. De Heere is ook de Schepper van het le-

ven. Hij is Degene Die leven geeft, al in de moederschoot vanaf de bevruchting. Zo zijn de verantwoordelijkheid ten opzichte van elkaar en de gezamenlijke verantwoordelijkheid tegenover de Heere op een bijzondere manier met elkaar vervlochten.

Geslachtsgemeenschap is een gave van de Heere aan de gehuwden als bekroning van de wederzijdse liefde. Dat deze gemeenschap ook kan leiden tot de kinderzegen, is een werkelijkheid die de gehuwden zich bewust moeten zijn. In het beleven van deze werkelijkheid komen de beide bovengenoemde verantwoordelijkheden samen.

De tijd waarin we leven

De algemene seksuele moraal in onze tijd heeft geslachtsgemeenschap en voortplanting totaal losgekoppeld. Dit is mogelijk geworden doordat sinds de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw 'de pil' en andere anticonceptiemiddelen hun intrede hebben gedaan. Deze uitvindingen hebben een seksuele revolutie op gang gebracht waarbij geslachtsgemeenschap een doel in zichzelf is geworden, waarbij liefde bedrijven niet meer gekoppeld is aan huwelijksrouw, en waarbij kinderen krijgen is veranderd in kinderen nemen. Het besef dat de mens in

alles, ook op het terrein van de seksualiteit buiten en binnen het huwelijk, verantwoordelijk is tegenover de Heere, is totaal geweken.

Dit is de tijdgeest waarmee we, jong en oud, in aanraking komen. We worden er door beïnvloed en er in meegezogen, als de Heere ons niet staande houdt.

Ongewilde kinderloosheid

Voordat ik verder schrijf over allerlei vragen die met gezinsvorming samenhangen, wil ik eerst aandacht vragen voor de echtparen die binnen hun huwelijk zo graag de kinderwens vervuld zouden zien, maar waar die wens (nog) niet in vervulling is gegaan. Zij ondervinden dat kinderen krijgen helemaal niet vanzelfsprekend is. Wat kan het hun pijn doen als ze anderen horen spreken over 'kinderen nemen', alsof er iets te 'nemen' valt.

Ik volsta hier nu met te verwijzen naar het informatieve en waardevolle boekje "Ongewild kinderloos", een uitgave van REVOKE (Reformatorische vereniging van ongewild kinderloze echtparen).

Gezinsvorming of gezinsplanning?

Voor velen in onze tijd zijn de begrippen "gezinsvorming" en "gezinsplanning" twee woorden die hetzelfde betekenen. Toch is er een wezenlijk verschil. Het maakt veel uit of we het ene of het andere woord gebruiken.

Bij gezinsplanning staat de autonomie van het echtpaar voorop. Het echtpaar bepaalt de tijd waarop er een kind geboren mag worden en ook hoeveel kinderen er geboren worden. Dit is mogelijk dankzij de vele mogelijkheden die anticonceptie biedt. Gezinsplanning is in ons land helemaal ingeburgerd en de heersende moraal geworden.

Ik pleit ervoor om onder ons te blijven spreken over gezinsvorming. Bij gezinsvorming hebben man en vrouw ook hun verantwoordelijkheid hoe ze met elkaar samenleven. Bij die verantwoordelijkheid is er nog iets anders: het besef dat ze leven en samenkomen voor Gods aangezicht.

Niet de eigen autonomie voert dan de boventoon. Men voelt zich verantwoordelijk tegenover elkaar, maar ook afhankelijk van de Heere in wat Hij kan geven of onthouden.

We kunnen het eenvoudig zo zeggen: bij gezinsvorming mag de Heere ook mee bepalen hoe groot het kindertal zal zijn in het gezin.

(wordt vervolgd)

‘Gedekt houden, graag!’

Ik hoor het mijn kapper aan de Driebergenstraat in Den Haag nog vragen: ‘Gedekt houden?’ Mijn antwoord was steevast: ‘Ja graag’. Toen hij het voor de eerste keer vroeg, snapte ik niet goed wat hij daarmee bedoelde. Ik vond het maar vreemd. Geduldig legde hij uit dat het mogelijk is niet alleen iemands ‘bovendak’ kort te knippen maar ook de zijkant van het hoofd helemaal op te scheren. In zo’n geval is het ‘niet gedekt’.

ds. C. Sonneveld,
Krabbendijke

Na deze uitleg wist ik het helemaal zeker. Als jongen had ik toch al zo’n hekel aan de kapper. Vanaf die dag riep ik het al voordat ik op de stoel had plaats genomen: ‘Gedekt houden, graag!’

Met gedekt hoofd

Wie ‘gedekt’ opzoekt in de grote Van Dale, ziet dat het woord ook andere betekenissen heeft. Het woordenboek noemt in de eerste plaats: ‘van een bedekking of deksel voorzien’. Daarachter staat als voorbeeld: ‘met gedekt hoofd, met een hoofddeksel op’. En dan komt het ineens een stuk dichterbij. Zo gaan onze vrouwen en meisjes toch ook naar de kerk, op zondag en in de week: ‘met gedekt hoofd’?

Waarom doen ze dat eigenlijk? Omdat het een traditie is, een goede (of lastige) gewoonte, een menselijke inzetting misschien?

Nee, ze doen dat omdat het Bijbels is. Omdat de Heere het zo wil. Zegt de apostel Paulus het niet zelf wanneer hij spreekt over de samenkomst van de gemeente: ‘Maar een iegelijke vrouw die bidt of profeteert met ongedekten hoofde, onteert haar eigen hoofd’ (1 Kor. 11:5a)?

Ook op vakantie

Het is goed dat we van tijd tot tijd hieraan herinnerd worden. Dat kan nodig zijn. Vergis ik me als ik zeg dat sommigen dit allemaal niet zo nodig vinden? Dat kan door onkunde komen (men denkt er niet aan dat dit in Gods Woord staat). Het kan ook komen door een verkeerde uitleg (dat gebod is cultureel-bepaald; het gold alleen voor die tijd en die plaats).

Toch verbaast het je te merken dat de regels van thuis ineens niet meer lijken te bestaan als men op vakantie is of een kerkdienst in een verpleegtehuis bijwoont. Ik begrijp dat niet. Een kerkdienst is toch een kerkdienst, ook als meer dan de helft van de vrouwelijke kerkgangers niets op het hoofd heeft? Ik zou zeggen: geef dan juist het goede voorbeeld! Laat zien wat je principes je waard zijn! Dat oogst meer respect dan angstvalligheid (‘wat zullen ze van me denken?’) of een uitdagende houding (‘blij dat ik even van dat juk bevrijd ben!’).

Hoor je het ook eens van een ander

Ooit had een evangelisatiecommissie contact gekregen met een buitenkerkelijk iemand. Na veel gesprekken was hij bereid een keer mee te gaan naar de kerk. Het bleef helaas bij die ene keer. Toen de man gevraagd werd waarom hij niet meer kwam was zijn antwoord schokkend. De dienst had hem wel aangesproken (vooral de eerbiedige sfeer). Maar bij de uitgang zag hij iets merkwaardigs. Veel vrouwen deden meteen hun hoed af. Enkele meisjes keken angstig om zich heen. Het was net alsof ze er zich voor schaamden naar huis te lopen met hun hoedje op. En kijk, dat begreep hij niet. ‘Jullie Bijbel zegt het of hij zegt het niet. Maar als die Bijbel het zegt moet je er ook voor uitkomen. Anders ben je een huichelaar’.

De man kwam niet meer terug. Jammer! Misschien was hij te scherp. Misschien was er wel iets tegen zijn woorden in te brengen. Maar zijn reactie gaf ook te denken. Had hij toch niet een punt? En daarom: ‘Gedekt houden, graag!’ Ook in het buitenland. En ook bij een bijzondere dienst buiten het eigen kerkgebouw.

Pastoraat in de praktijk [1]

Een onvergetelijke begrafenis

*Laat spot met de
dood onder ons niet
gevonden worden.*

De redactie heeft gevraagd iets te schrijven over het thema pastoraat in de praktijk. Daar zijn, en zouden ook nog heden ten dage, boekdelen over te schrijven zijn getuige de vele publicaties die reeds over dit onderwerp verschenen. De wijze Prediker houdt ons echter voor, ja waarschuwt dat van vele boeken te maken geen einde is, en dat veel lezens vermoeïing des vleses kan opleveren. Vandaar dat ik mij dan ook beperk tot een beknopt aantal artikelen.

ds. H. Hofman,
Kalamazoo (VS)

Het voorrecht om werkzaam geweest te zijn op drie continenten zal de lezer hopelijk niet vermoeien als derhalve lijnen getrokken worden over en weer, met natuurlijk de vraag wat er van bepaalde zaken geleerd kan worden. Welnu, enkele lessen komen naar voren als het gaat over een zaak die mij altijd opnieuw weer erg aangrijpt: het leiden van begrafenissen.

Innerlijke spanning bij de predikant hieromtrent kan soms de indruk wekken dat rouw, verdriet, de rouwdienst, de tranen een predikant weinig of niets doen. Dat alles zo ambtshalve wordt

gedaan. Het tegendeel is echter waar. Het is een heilige kunst om in deze tere zaken enerzijds gedegen pastorale leiding te geven en anderzijds een bepaalde zakelijkheid te hanteren. Dit vergt veel van de predikant! Invoelingsvermogen, zelfreflectie en een zekere nuchterheid zij hier geboden.

Onderdrukte emoties

Het is waar: waar het Woord door Gods Geest de overhand krijgt, ook tijdens rouwbezoeken en begrafenissen, kunnen deze zaken door de Heere Zelf worden opgelost. Maar toch is het een punt dat telkens terugkomt: er worden vaak emoties onderdrukt, ook bij de pastor! Soms weegt het gegeven dat alles 'ordelijk en stichtelijk' gebeuren mag, zwaarder dan de emotionele betrokkenheid bij alles wat er gebeurt. En..., vooral in een grote gemeente kan het zomaar gebeuren dat je van het ene sterfhuis naar het andere moet. Van de ene omstandigheid naar de andere, van de ene familie naar de andere, waar zoveel dingen weer zo totaal anders kunnen liggen.

Nooit zal ik de begrafenis vergeten waar het volgende zich voordeed. Het was eigenlijk een goddeloos gebeuren geweest. Een man uit Loma Alta, Bolivia, die ik goed gekend had was overleden en zou - naar gewoonte - binnen 24 uur begraven worden. Kerkelijk was hij niet zo meelevend, maar op het zendingsveld zeg je zeker geen nee als er een beroep op je gedaan wordt, ongeacht of de persoon in kwestie nu lid, meelevend of helemaal geen binding met de kerk kent.

Helaas werd er hier echter veel gedronken tijdens de wake, en toen wij er de volgende morgen kwamen om de begrafenis vanuit het sterfhuis te leiden, waren er meer mensen dronken dan nuchter. Je vroeg je af of er wel één uur gewaakt was... Een aangrijpende werkelijkheid in het aangezicht van de dood! Wat is een mens. Zo dood voor de dood. En liever indrukken wegdrinken dan acht geven op. De Heere Jezus vond Zijn discipelen slapende. Een slapende Kerk terwijl de Borg zwoegt en strijd.

Beschadigen

Klaagvrouwen gehoord

De begrafenis verliep zoals dat overigens wel meer gebeurde, onrustig en rommelig. In andere culturen zijn er andere gewoonten. Waar men zich in het ene land heel druk om maakt, is elders geen punt en andersom. Er wordt soms luidkeels geweend, klaagvrouwen ingehoord, die overigens een uurtje later weer hartelijk lachen... U begrijpt het wel.

Nooit zal ik de begrafenis vergeten waar het volgende zich voordeed. Het was eigenlijk een goddeloos gebeuren geweest.

Daar loop je dan tussen als drager en die naar van het Woord. Geprobeerd om met ernst de mensen te wijzen op het eeuwig wel en het eeuwig wee, naar aanleiding van de gelijkenis van de wijze en dwaze bouw-er. Maar wat gebeurde er na afloop? Een dronken man ging op het zojuist gesloten graf staan en begon te spotten met wat er zojuist gezegd was. De rillingen liepen mij over het lijf. Dan komt 'pastoraat in de praktijk' om de hoek kijken. Echter niet meer voor deze man. Hij werd namelijk de *eerstvolgende dorpeling-sterveling* die plotseling kwam te overlijden. Het eerstvolgende graf dat gedolven werd op deze begraafplaats was het graf van déze man. De Heere is immers geen ledig aanschouwer. Soms zijn dit soort boodschappen zonder woorden nog de meest krachtige. Met alle gebrek worden begrafenis-geleid. Maar laat spotten met de dood nimmer onder ons gehoord of gevonden worden.

Dat kan overigens ook op geasfalteerde wegen zoals in Nederland. Daar kan het zomaar gebeuren dat een rouwstoet te voet ruw verstoord wordt door het geclaxonneer van auto's met ongeduldige mensen 'die er langs moeten...'. We hebben het meerdere keren meegemaakt. Het kan verkeren, wat komt het zendingsveld van ver weg dan dichtbij huis.

(wordt vervolgd)

'Mezelf niet kwetsen...!' zo lezen we in antwoord 105 van ons troostboek, waarin het zesde gebod verklaard wordt. 'Gij zult niet doodslaan' wordt daar uitgelegd. Niet wederrechtelijk doden wordt er tegen de zondeslaven rond de Sinaï gezegd. Elke rustdag horen wij, ook zondeslaven onder de bediening van het genadeverbond, hetzelfde. De Heere wil ons inscherpen, dat het leven vanaf het prilleste begin in Zijn goede hand ligt. Want Hij heeft het alleenrecht op ons leven als de Schepper en Onderhouder ervan. Laten we onze handen er toch niet naar uitstrekken. Zo waakt onze Schepper over het leven van ons en onze naaste. Als een beschermend schild breidt Hij het zesde wetswoord erover uit. Het levensbegin, de levensloop en het levenseinde liggen uitsluitend in Gods handen. Vandaar dit wetswoord en deze uitleg.

Het woord *kwetsen* klinkt ons in dit verband misschien niet zo vertrouwd in de oren. Als we echter op het oorspronkelijke Duits letten, is het echter wat duidelijker: 'mich selbst nicht beschädigen...'. Er staat dus gewoon '*beschadigen*'. Waarom men dit niet direct met '*beschadigen*' heeft vertaald weet ik niet goed. Misschien werd het in 1563 als een germanisme ervaren, een woord dat in het Duits thuishoort en (nog) niet in het Nederlands. Zo was dat vroeger ook met het woord '*geschenk*' bijvoorbeeld. Maar wanneer we nu weten dat er '*beschadigen*' mee bedoeld wordt, dan is de praktische toepassing van het zesde gebod in verschillende situaties helder.

De Heere waakt dus over ons leven en dus over ons welzijn en – niet te vergeten – over onze genadetijd. Hij wil niet dat we onszelf en anderen beschadigen. Dan volgt een wijsd terrein, waar we eens rustig over moeten nadenken. We mogen niet over het geweten van iemand heersen. Maar ons geweten moet wel door Gods gebod gevormd worden. Zeker ook als we jong zijn. Hij waakt over onze gezonde longen en daarom moeten we ... niet (gaan) roken. Want dan beschadigen we dit kwetsbare lichaamsdeel. Gewoon niet aan beginnen of direct stoppen. Want: *gij zult niet beschadigen!* Hij waakt over onze lever en daarom moeten we niet (te veel) drinken. Daarom moeten we geen roofofbouw op ons lichaam plegen, op welke manier dan ook. Te veel om op te noemen.

De Westminster Grote Catechismus (1648) zegt het daarom onomwonden wat God eist: '...een matig gebruik van eten, drinken, geneesmiddelen, slaap, werk en ontspanning' (vraag 135). En Zijn verbod houdt daarom dus in: '...een onmatig gebruik van eten, drinken, geneesmiddelen, slaap, werk en ontspanning' (vraag 136). Bij elk uitleggend woord staat een tekstverwijzing zoals: Spreuken 17:22, Spreuken 25:16 en 27, 1 Tim 5:23 en Jesaja 38:21. Het gaat dus niet om een persoonlijk gevoel, maar om Gods gebod in allerlei praktische situaties. Het gaat om het verstaan van Gods wil en de gehoorzaamheid aan Zijn gebod. De Heere heeft er recht op en het strekt tot ons welzijn.

Zullen we samen maar veel vragen: 'Leer mij naar Uw wil te handelen...?'

v. A.

De orde des heils [2]

De roeping

ds. A. Schot,
Nunspeet

De orde des heils begint met de roeping. Waar begint God als Hij Adam wil doen delen in het heil? Hij roept Adam: 'Waar zijt gij? En Adam kwam al bevende. Later zien we dit ook terug bij Abram. God riep hem uit Ur der Chaldeeën. En Abram gehoorzaamde.

En weer later zien we het ook bij Levi. Hij werd krachtadig geroepen als een dienaar van de Mammon. En hij stond op. En om niet meer te noemen, we denken aan Lydia, die door de Heilige Geest geroepen werd onder de prediking van Paulus. En zij gaf acht. Het belangrijkste voor ons persoonlijk is, of wij die roeping ook kennen.

Dit zijn allemaal Bijbelse voorbeelden hoe God werkt. De roeping is de eerste daad in de toepassing. Het begin gaat van God uit. 'Die Hij tevoren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen'. We kunnen deze volgorde ook niet omdraaien. Velen leggen de volle nadruk op het geloof. Roeping en wedergeboorte komen dan niet eens meer aan de orde. De daad van het geloof zou de eerste stap zijn tot de verkrijging van het heil. Zonder de geloofsomhelzing van Christus zou er nog geen geestelijk leven in de zondaar zijn. Van het begin uit God, verschuift het begin naar de mens zelf. Als we het geloof vooraf laten gaan aan de wedergeboorte (lees: levendmaking) slaan we enkele onmisbare schakels over in de heilsorde! De Schrift leert anders.

Het lijkt vreemd. Gaat de wedergeboorte niet voor de roeping? Kunnen dode zondaren horen? Het antwoord op de laatste

vraag is: ja! Christus sprak: 'De ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods; en die ze gehoord hebben, zullen leven'.

De vrucht van deze roeping is de opwekking uit de doden. 'En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden' (Ef. 2:1). De roeping is eerst. Wie de wedergeboorte aan de roeping vooraf laat gaan, komt uit bij de leer van de veronderstelde wedergeboorte. Een leerzame geschiedenis is de opwekking van Lazarus. Christus riep de dode Lazarus en hij kwam uit.

Onwederstandelijk

De zaligmakende roeping is krachtadig en onwederstandelijk. Dit weet een ieder die deze roeping mocht ervaren. Daarom is er een groot onderscheid tussen de uitwendige en de inwendige roeping. Het is een teken aan de wand dat velen vandaag aan dit onderscheid voorbijgaan. De uitwendige roeping is alleen door het Woord. Die uitwendige roeping blijkt niet genoeg om de zaligheid te krijgen. Dat ligt niet aan de roeping, maar aan ons harde hart. Deze roeping is welmenend en ernstig. Maar ons hart is dood. Dat het met ons mensen zo erg gesteld is wordt door velen onderschat. Als we de doodstaat niet leren, leren we ook de noodzaak van de inwendige roeping niet.

De inwendige roeping is door Woord en Geest. Gods Geest is nodig om ons hart te openen. De vrouwen die met Lydia onder de prediking zaten, hoorden dezelfde boodschap. Paulus zal geen onderscheid gemaakt hebben. Maar alleen Lydia hoorde Gods Woord in haar hart. Hoe dat kon? Haar hart werd geopend door de Heilige Geest.

God is gelukkig niet van de mens afhankelijk. Hij is geen machteloze Klopper op de deur van het hart. De inwendige roeping is Gods werk. Zij wordt toegeschreven aan de Vader (1 Kor. 1:9); aan de Zoon (Rom. 1:6) en aan de Heilige Geest (Rom. 8:2). Daarom, als een geroepene komt, moet men dat niet de mens toeschrijven. Men moet het Gode toeschrijven. En als een geroepene niet komt, dan mag men God de schuld niet geven. Hij maakt zich vrij door Zijn Woord.

De roeping geschiedt altijd door Gods Woord. Dat is ook een belangrijk gegeven. Niet door allerlei bijzondere invallen en ervaringen. Zeker, roepstemmen kunnen wel een rol spelen, maar niet los van het Woord. Dan voegt God Woord en daad tezamen. 'Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods' (Rom. 10:17).

Verordining

Waarom roept God de één wel inwendig en de ander niet? Dat is een begrijpelijke vraag. Paulus zegt: 'En die Hij te voren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen'. De roeping vloeit voort uit de verkiezing. Het is dus geen wonder dat de remonstranten op al deze terreinen dwalen: verkiezing, roeping, bekering, volharding... Al deze zaken hebben met elkaar te maken. Wie in het een dwaalt, dwaalt ook in het ander.

Laten we verheugd zijn dat er een welbehagen is. Was er geen verkiezing, er was geen roeping. En was er geen roeping, we bleven allen liggen in de diepe ellende waar we ons moedwillig in gestort hebben.

(wordt vervolgd)

Trouw en waarheid

Het was zondag 11 september jl. vijftien jaar geleden dat de terroristische aanval op de Twin Towers in New York gepleegd werd. Een datum die niet snel vergeten zal worden.

ds. C. Vogelaar,
Grand Rapids

We waren toen juist voor familiebezoek in het oude vaderland bij onze kinderen. Daar hoorden we het aangrijpende nieuws. Eerst werd de ene toren van het World Trade Center door een vliegtuig getroffen en stond al spoedig in vlammen, terwijl even later de tweede toren getroffen werd. Niet veel later ook nog het Pentagon, het militaire hoofdkwartier, waar hetzelfde gebeurde. Het was een dag waarop zekerheden gingen wankelen en de veiligheid waarin velen waanden te leven, maar betrekkelijk leek te zijn. We vertegenwoordigden juist ook de gemeenten hier op de synodevergadering die diezelfde week in Utrecht gehouden werd. 's Avonds was er de bidstond waar vele broeders het ontstellende nieuws al gehoord bleken te hebben.

Wonderlijk bewaard

Vrees bezette ons hart toen het tot ons doordrong wat er gebeurd was. Immers, ook één van onze kinderen werkte vaak in

New York en had nogal eens vergaderingen in het gebouw dat door de aanslag volledig verwoest was. Beide torens kwamen brandend naar beneden en veel mensenlevens werden plotseling weggenomen. Niet alleen was er een gat ontstaan in de contouren van de stad, de skyline van New York, die we dichtbij de toenmalige pastorie van Franklin Lakes duidelijk konden zien, maar een gapende wond was er geslagen in gezinnen en in de harten van velen.

Voor ons was de beklemmende vraag: waar zou onze zoon die dag geweest zijn? Inderdaad was hij op weg geweest naar het World Trade Center voor een vergadering. Hij was iets later dan gewoonlijk, opgehouden ook door het verkeer, en kwam voor de tunnel die over de Hudson River naar het hart van New York brengt, tot stilstand. Zodoende was hij nog niet in het getroffen gebouw aangekomen. Voor zijn ogen heeft hij de brandende torens naar beneden zien komen. Maar hij was gespaard.

We vernamen het een uur later. Alle reden tot dankbaarheid. Maar wat komen we daarin toch alles tekort. Vergeet nooit één van Zijn weldadigheden, vergeet ze niet, want het is God Die ze u bewees.

Pilaren

De beide torens waren er niet meer. Wat er nog wel was en wat altijd blijven zal, komt van een andere kant. Van de zijde waar vandaan alleen alle goed komen kan. Van onze kant alleen maar schuld en afwijking. Van Gods kant datgene waarvan we vorige week zondagavond hebben mogen spreken.

Het was uit Zondag 37, waar over de eedzwering gesproken wordt. Het is niet de gemakkelijkste Zondag. Maar wel een met een rijke inhoud.

Het gaat daar ook over een fundament voor de eed, namelijk: trouw en waarheid. Dat zijn twee pilaren waarop het vast gebouw van Gods gunstbewijzen, naar Zijn gemaakt bestek, in eeuwigheid zal rijzen. De trouw en waarheid van Hem Die niet liegen kan, en toch met ede gezworen heeft. De trouw en waarheid van Hem Die het Verbond met Zijn Kerk in eeuwigheid bewaren zal.

Er is zoveel in onze tijd dat wijkt en wankelt, dat meegevoerd wordt door de geest van de tijd, en zoveel ook dat wankelen kan in het hart van Gods lieve volk. De machtige torens die de mens gebouwd heeft, zullen vallen. Maar wat Hij ooit beloofd heeft zal bestaan, wat er ook tegenop komt. Bergen mogen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijs vrede zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer.

Mocht dat door het getuigenis van de Heilige Geest tot sterkte zijn. Ook voor de verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste, wiens stenen de HEERE gans sierlijk leggen zal en die Hij op saffieren grondvesten zal.

Dat is een grondslag die de vijand niet kan verwoesten. Want die ligt in de eeuwigheid. Die ligt verankerd in het eeuwige welbehagen van God. Daarvoor moeten wel alle gronden buiten Hem weggenomen worden. Om als een gans verlorene te zakken en te zinken op dat ene Fundament. En niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus. Die Naam is voor Zijn gunstvolk onuitsprekelijk zoet. Gelukkig als dat werkelijkheid voor ons mag zijn.

Jubileum

Ds. M. J. van Gelder 45 jaar predikant

Kerkenraad
Gereformeerde
Gemeente Tricht-
Geldermalsen

Op 22 september is het vijfenveertig jaar geleden dat ds. M.J. van Gelder, emeritus predikant van onze gemeenten en lid van onze gemeente Tricht-Geldermalsen, tot dienaar van het Goddelijke Woord werd bevestigd. In de kleine gemeente van Enkhuizen begon hij in 1971 zijn ambtelijk werk.

Ook was hij vele jaren betrokken bij het Deputaatschap Bijbelverspreiding en het Deputaatschap Emerituskas.

Gereformeerde
Gemeente
Middelburg-Zuid

Ds. Van Gelder gaf er de voorkeur aan dat zijn 45-jarig ambtsjubileum in stilte herdacht zou worden. Vijf jaar geleden nog was er in de Bethelkerk van Geldermalsen een herdenkingsdienst. Terugziende in verwondering, stond hij stil bij Efeze 3:8, om te spreken over zichzelf als de allerminste en over Christus als de Allermee-ste. Het verlangen van de apostel was en is hem niet vreemd: het verkondigen van de onnaspeurlijke rijkdom van Christus vanuit het welbehagen van God de Vader. Alleen in Hem is de zaligheid te vinden, en dat voor zondaren die een hart hebben dat zo goddeloos is als de duivel zelf, zoals hij dat wel pleegt uit te drukken. Wat brengt deze prediking een voorrecht met zich mee: 'Tot u is het Woord dezer zaligheid gezonden.' Maar de verantwoordelijkheid is niet minder groot: 'Hoe zullen wij ontvliesen, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?'

Na zijn emeritaat keerde ds. Van Gelder met zijn vrouw terug naar een bekende en vertrouwde omgeving. In Tricht-Geldermalsen, één van de gemeenten die hij diende en waar hij met zijn gezin een onvergetelijke tijd mocht hebben, hebben zij hun plekje weer gevonden. Naar de begeerte van zijn hart mag de jubilaris nog iedere zondag het Evangelie van Gods genade verkondigen. De Heere geve hem daarin bij het ouder worden moed en krachten. Hij verlene hem ook rijkelijk de bediening van Zijn Geest.

Het beroep naar Enkhuizen, dat bijna 50 jaar vacant was, mocht hij met vrijmoedigheid aannemen.

Jaren voordat hij predikant werd, kwam hij eens vanwege zijn werk als assistent-accountant in Noord-Holland. Toen bond de Heere de nood van deze herderloze gemeente op het hart met de woorden: 'Ik zal tot het Noorden zeggen: Geef!' De Heere zou dit woord waarmaken, op Zijn tijd en wijze. Drie jaar later, in 1967, werd Van Gelder toegelaten tot de lessen aan de Theologische School in Rotterdam. Na vier jaar werd hij voor de gemeenten beroepbaar gesteld. Het beroep naar Enkhuizen, dat bijna 50 jaar vacant was, mocht hij met vrijmoedigheid aannemen.

In Enkhuizen was het ds. H. Rijksen die kandidaat Van Gelder tot het dienstwerk inleidde. Na zijn bevestiging bediende de jonge predikant het Woord van God uit Filippenzen 1:8: 'Want God is mijn Getuige, hoezeer ik begerig ben naar u allen, met innerlijke bewegingen van Jezus Christus'

De innerlijke drang die spreekt uit dit tekstwoord heeft zijn prediking en het ambtelijk werk in catechese en pastoraat steeds gestempeld.

Na Enkhuizen diende hij de gemeenten van Gouda (1974-1980), Nieuwerkerk Zld. (1980-1985), Tricht-Geldermalsen (1985-1994), Ridderkerk-Slikkerveer (1994-1998) en Middelburg-Zuid (1998-2009). Naast het dienen van deze gemeenten heeft ds. Van Gelder veel werk mogen verzetten in besturen en deputaatschappen. Zo maakte hij twintig jaar deel uit van het Deputaatschap Evangelisatie (1982-2002), waarvan hij negen jaar voorzitter was.

Boekennieuws

"Eén ding",
ds. J. Karels; uitg.
gebr. Koster,
Barneveld; ISBN
978 90 5551 833
3; 100 blz.; € 11,90.

Eén ding

Van de hand van onze geliefde broeder ds. J. Karels verscheen bij uitgeverij Gebr. Koster een bundeltje met drie preken. De titel ervan luidt: "Eén ding...". Bij alles wat ons in het leven bezighoudt, gaat het ten diepste maar om die ene vraag of ik in Christus ben. De auteur legt die vraag op een eenvoudige wijze aan het hart van de lezer.

De brandende begeerte naar het ene nodige wordt behandeld in de eerste preek over Psalm 27: 4. Vervolgens wordt vanuit Lukas 10:38-42 stilgestaan bij Martha en Maria, die onderwijs krijgen over de noodzakelijkheid van het ene nodige. In de derde preek staat ds. Karels stil bij een aangrijpend tekort als hij Lukas 17:17-22 overdenkt, waarin de Heere Jezus tegen de rijke jongeling zegt: 'Eén ding ontbreekt u'.

Onder het lezen van deze onderwijzende en gunnende preken gingen onze gedachten naar de jaren waarin we in Rijssen-Zuid mochten kerken onder het gehoor van onze broeder. Tijdens zijn afscheid in 1991 sprak hij over Deuteronomium 30:19: 'Ik neem heden tegen ulieden tot getuigen den hemel en de aarde; het

leven en den dood heb ik u voorgesteld, den zegen en den vloek; kies dan het leven, opdat gij leeft, gij en uw zaad'. Datzelfde geluid klinkt door in deze preken.

Onze medebroeder begeert niet alleen om rijke jongelingen te ontdekken aan de armoede van hun onherboren bestaan, maar ook om Gods volk nader te onderwijzen en te vertroosten. Dat alles in een weg waarlangs alles van een mens als grond voor de eeuwigheid waardeloos is en Christus alles wordt. Dat is immers de enige weg om welgetroost te kunnen leven en straks zalig te kunnen sterven.

Dit keurig verzorgde geschenkboekje laat zich gemakkelijk lezen en is heel geschikt voor gebruik tijdens de leesdiensten.

ds. G. Bredeweg, Kruijningen

"God hoort je
gebed", ds. D.W.
Tuinier; uitg.
Om Sions wil,
Alblasserdam;
ISBN 978-94-
91586-69-9; 135
blz.; € 9,95.

God hoort je gebed

Het boekje "God hoort je gebed" van ds. D.W. Tuinier is vooral een praktisch boekje over het gebed, speciaal geschreven voor jonge mensen. Het heeft als ondertitel: "Het Onze Vader aan jongeren uitgelegd". De stijl is eenvoudig en heel aansprekend. Ds. Tuinier heeft een pastoraal hart voor de vragen en worstelingen van onze jongeren. Er komt zoveel op onze jonge mensen vandaag af via de moderne media. Hoeveel tijd gaat verloren aan chatten, appen en hang outs, enzovoort? Terwijl zoveel goede boeken dichtblijven en veel jonge mensen niet meer op de knieën gaan?

Wat vinden we in dit boekje? Het zijn korte hoofdstukken aan de hand van de uitleg van het Onze Vader bij de verklaring van de zondagen 45 t/m 52 van onze Heidelbergse Catechismus. Tussendoor zijn er hoofdstukken over het gebedsleven van David, Daniël en Bartiméüs.

Het ware bidden wordt op de school van de Heilige Geest geleerd. Ds. Tuinier schrijft: 'Het echte bidden hebben je ouders jou nooit kunnen leren. Dat is het werk van de Heilige Geest'. Ook wijst hij voortdurend op de noodzaak van bekering: 'Wij mensen zijn vijanden van God. Jij bent koning in je eigen koninkrijkje. Jij zit op de troon en wilt zelf regeren. Je wilt niet afhankelijk zijn. Totdat de Heere komt met Zijn liefde en genade. Dan is het gebeurd. Door Zijn Woord en Geest val je voor Hem neer. Je buigt voor Hem, heel diep'.

Er is ook een voortdurend heenwijzen naar Christus, de grote Voorbidder in de hemel. Bij de vijfde bede om vergeving van schuld spreekt de Catechismus van de grond van de vergeving: om het bloed van Christus. Hier kijken we even in het hart van ds. Tuinier: 'Deze vijf woorden zouden in gouden letters geschreven moeten zijn. Dat is de kern, het hart van de Bijbel. De Heere vergeeft de schuld nooit om jouw bidden. Ook niet omdat je schuld beleden hebt. Kan het omdat jij zo ernstig bent? Vergeeft God jouw zonden, omdat je in Hem gelooft? Nee, niets van jou telt mee. Dan alleen komt er plaats voor de Heere Jezus en Zijn werk'.

Onze geliefde medebroeder uit Waarde is er in geslaagd om een heel aansprekend boekje over het gebedsleven te schrijven en ik hoop dat het in handen komt van vele jongeren.

ds. J.B. Zippro, Groningen

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

te Barendrecht,
ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;
te Bodegraven,
ds. S.W. Janse te 's-Gravenpolder;
te Lelystad, ds. J. van Rijswijk te Aalburg;
te Middelburg-Zuid,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer;
te Nieuwerkerk (Zld),
ds. J. van Rijswijk te Aalburg;
te Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. J. van Rijswijk te Aalburg;
te Rotterdam-IJsselmonde,
ds. G. Hoogerland te Stolwijk;
te Terneuzen, ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
te Terwolde-De Vecht,
ds. A. Verschuure te Scherpenzeel.

BEVESTIGING/INTREDE KANDIDAAT M.T. AL-CHALABI TE BRAKEL

Met blijdschap delen wij u mee dat op woensdag 28 september kandidaat M.T. Al-Chalabi als herder en leraar aan onze gemeente zal worden verbonden. De bevestigingsdienst zal geleid worden door ds. A. Moerkerken. Aanvang: 14.30 uur. De intrededienst begint om 19.00 uur. Beide diensten worden gehouden in de Bethelkerk te Werkendam, Sigmondstraat 47.

Kerkenraad Gereformeerde
Gemeente Brakel

AANGEPASTE KERKDIENTST TE KAMPEN

Zaterdag 24 september wordt in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente

van Kampen een aangepaste kerkdienst gehouden voor mensen met een verstandelijke beperking, waarin ds. J. IJsselstein hoopt voor te gaan. Aanvang: 14.30 uur. U bent allen van harte uitgenodigd.

MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2016

* Pag. 169, **gemeente DEN HELDER.**

Het juiste telefoonnr. van de koster, A. de Vreugd, is: 06 22468525.

* Pag. 248, **gemeente KAPELLE-BIEZELINGE.**

Scriba van de diaconie is nu:

A. Moerdijk, Biezelingsestraat 80,
4421 BT Kapelle, tel. (0113) 340745,
e-mail: renemoerdijk@gmail.com

Berichten

ZANGAVOND TE GORINCHEM

Zangavond op 1 oktober, aanvang 19.30 uur, in de Grote Kerk van Gorinchem, m.m.v. het jubilerend jongerenkoor Cantilena met oud-ledenkoor, jong mannenkoor Salomo en verschillende instrumentalisten. Opening en meditatie door ds. M. Karens. Collecte t.b.v. ZGG.

VERKOPINGEN

Kampen

Verkoping op zaterdag 1 oktober, van 10.00-15.00 uur. Locatie: Pieter Zandt scholengemeenschap, Kamperstraatweg 1A, te Kampen. Opbrengst is o.a. voor zending en evangelisatie.

Scherpenzeel

Verkoping, te organiseren door de vrouwenvereniging Dorcas te Scherpenzeel,

op zaterdag 1 oktober, van 10.00-14.00 uur. Locatie: Sionkerk, Renes 121. De opbrengst is t.b.v. zendingswerk in Guinee.

Veenendaal

Verkoping op zaterdag op 1 oktober, van 9.45-15.00 uur, in en rond de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Veenendaal, Vijftienmorgen 51. De opbrengst is t.b.v. de deputaatschappen Evangelisatie en voor Israël.

GEDENKBOEK GEREFORMEERDE GEMEENTE AAGTEKERKE

Momenteel wordt gewerkt aan het tot stand komen van een gedenkboek van de Gereformeerde Gemeente van Aagtekerke. Van enkele perioden zijn weinig gegevens beschikbaar. Mocht u interessante informatie (brieven, foto's of andere info) over

onze gemeente in uw bezit hebben, dan houden we ons van harte aanbevolen. U kunt hiervoor contact opnemen met H. Simonse, Prelaatweg 43, 4363 NC Aagtekerke, tel. 0118-582130, e-mail: hsimonse@kliksafe.nl

WERKGROEP VOOR STUDENTEN

Studeer je en ben je op zoek naar een studentenkring in (de buurt van) de stad waar je studeert? Kijk dan voor meer informatie en data op onze website www.werkgroepstudenten.nl

NAJAARSCOLLECTE VOOR DIACONAAL ZENDINGSWERK

De diaconale najaarscollecte is de gezamenlijke jaarlijkse collecte van Bijzondere Noden en Zending Gereformeerde Gemeenten om uw aandacht en steun te vragen voor diaconale ondersteuning van de naaste ver weg.

De projecten die dit jaar ondersteund worden, bevinden zich in Oost-Azië. Zo wordt een bureau voor psychosociale hulpverlening in een voor zendingswerk gesloten land ondersteund. Deze vorm van hulpverlening is in deze regio praktisch niet beschikbaar. In persoonlijke ontmoetingen mag de werker weleens iets uit Gods Woord doorgeven. We vragen ook uw steun voor het alfabetiseringswerk dat op Papoea wordt verricht onder verantwoordelijkheid van de zusterkerk van onze gemeenten. Het diaconale deputaatschap van onze zusterkerk kan niet zonder uw steun.

Ook een bijdrage aan de vliegdiens ten van MAF op Papoea en de ondersteuning van studenten op de theologische school op Bali zijn onderdelen van de gezamenlijke najaarscollecte. U kunt er meer over lezen op de websites van beide organisaties: www.bijzonderenoden.nl en www.zgg.nl.

Door deze projecten werken de 'monden' en de 'handen' van de kerk samen. Daarom bevelen de deputaatschappen deze projecten graag aan. Mogen we op uw bijdrage rekenen? En wilt u deze gaven vergezellen met uw gebed?

Zending Gereformeerde Gemeenten
Bijzondere Noden

BIJENKOMST PLEEGZORG TE BARNEVELD

Het Platform Jeugdhulpverlening belegt een bijeenkomst voor (aspirant-)pleegouders, gastouders en ambtsdragers uit de gereformeerde gezindte. Deelnemende kerken aan dit Platform zijn de Gereformeerde Gemeenten, Gereformeerde Gemeenten in Ned., Oud

Gereformeerde Gemeenten in Ned. en de Hersteld Hervormde Kerk.

Het thema van deze bijeenkomst is: Pleegzorg: taak van de kerkelijke gemeente?! , bezien vanuit de kerkelijke gemeente (door ds. B. Labee) en vanuit de pleegouders (door fam. T. Dorrestein). De inleidingen worden plenair afgesloten en na de maaltijd zijn er twee workshops rondes.

Datum: vrijdag 7 oktober
Tijd: 16.00-20.00 uur (incl. maaltijd)
Locatie: Adullamkerk, Gereformeerde Gemeente Barneveld-Zuid, Ds. E. Fransenlaan 6

U wordt verzocht zich vooraf aan te melden, waarna u het programma krijgt toegestuurd. De mogelijkheid van kinderopvang wordt geboden, graag van te voren in overleg.

Informatie en aanmelding:
tel. 0348-489900, e-mail: dmz@cbgg.nl

TOOGDAG GBS TE BARNEVELD

De Gereformeerde Bijbelstichting (GBS) belegt op zaterdag 8 oktober haar 51^e toogdag. Plaats van samenkomst is kerkgebouw De Hoeksteen van de Gereformeerde Gemeente in Nederland, Vellerselaan 1.

Aanvang morgenbijeenkomst: 10.30 uur.
Opening door ds. A.C. Rijken, voorzitter van de GBS. Daarna hopen ds. K. Visser uit Barendrecht en ds. R. Bakker uit Barneveld te spreken. Pauze van 12.30-14.00 uur.
Sprekers middagbijeenkomst: ds. B.J. van Boven uit Wekerom en ds. A. Vlietstra uit Katwijk, die ook de sluiting verzorgt.

NIUWE ABONNEMENTSPERIODE

Per 1 oktober 2016 gaat de nieuwe halfjaarperiode van De Saambinder in. De zelfbetalende abonnees ontvangen bij De Saambinder van 6 oktober een factuur voor deze nieuwe abonnementsperiode. Er is, helaas, niet aan te ontkomen om per 1 oktober 2016 enkele tariefswijzigingen door te voeren. De abonnementsprijs zal worden verhoogd van € 13,00 naar € 14,00 per halfjaar. Het advertentietarief wordt verhoogd van € 1,15 per mm naar € 1,30 per mm (en € 0,45 per mm voor familieberichten). Zoals u wekelijks kunt constateren wordt er door de redactie alles aan gedaan om u een aantrekkelijk uitzien en qua inhoud verantwoord blad aan te bieden wat, naar we hopen, een plaats heeft in het (hele) gezin. De aangekondigde verhogingen zijn noodzakelijk om de gestegen kosten (o.a. porti- en bezorgkosten) te kunnen compenseren. Gezien de huidige oplage (boven de 20.000 abonnees) zijn de aangekondigde tariefswijzigingen voor de adverteerders relatief nog steeds laag. Om administratieve fouten zoveel mogelijk te voorkomen, wordt u vriendelijk verzocht om uw abonnement pas te betalen na ontvangst van de factuur. Bij voorbaat dank voor uw medewerking!

L.J. Goud,
penningmeester Deputaatschap
De Saambinder

Kerkdiensten

ZONDAG 25 SEPTEMBER 2016

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens;
Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk;
Aalst 9.00 uur (H.A.) ds. M. Karens; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden;
Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher;
Amsterdam 18.00 uur ds. R. Kattenberg;
Apeldoorn 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; Arnhem 18.30 uur ds. M. Joosse; Barendrecht 16.30 uur stud. J.B. Huisman; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J.W. Ver-

weij; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; Berkenwoude 10.00 uur (H.A.) ds. H. Paul en 19.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Bodegraven 10.00 en 19.00 uur ds. G.J. Baan; Borsselle 9.30 en 18.00 uur stud. H.J. Agteresch; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. C. Sonneveld en 19.00 uur ds. M. Karens; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 16.00 uur ds. C. Sonneveld; Delft 19.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Deventer 10.00 en 17.00 uur ds. H.A. van Zetten; Dirksland

10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 19.00 uur ds. B. Labee; Dordrecht 10.00 uur ds. A. Verschuure en 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Drachten 9.30 en 19.00 uur stud. J. de Kok; Ede 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 14.30 uur ds. E. Bakker; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 10.00 en 15.00 uur ds. A. Schreuder; Enter 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gouda 17.00 uur ds. A. Verschuure; Goudswaard

18.00 uur ds. J. van Belzen; 's-Gravenhage 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; 's-Gravenzande 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. G. Clements; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 uur ds. S.W. Janse en 18.30 uur ds. A.J. Gunst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Herkingen 14.30 uur ds. K. Boeder; Hilversum 17.00 uur ds. M.J. van Gelder; Hoedekenskerke 10.00 en 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Hoofddorp 9.30 uur ds. J. Driessen en 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. J. van Laar; Hoogvliet 14.30 uur ds. G.J. Baan; Houten 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Kampen 9.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Kapelle-Biezeling 18.00 uur ds. S.W. Janse; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 16.30 uur ds. J. Driessen; Lelystad 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 15.30 uur ds. A. Schot; Meeuwen 15.30 uur ds. W.J. Karels;

Meliskerke 9.30 (herdenkingsdienst) en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 15.00 uur ds. L. Blok; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. C. Harinck; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. L. Blok; Mijdrecht 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. M. Mondria; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G. Hoogerland; Nieuw-Beijerland 14.30 uur stud. M. Blok; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. M. Mondria; Nieuwerkerk 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. J. van Belzen; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 14.30 uur stud. H.J. Agteresch; Ooltgensplaat 9.30 en 18.00 uur stud. M. Blok; Oostburg 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Oostkapelle 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Oostvoorne 18.30 uur ds. C. Sonneveld; Opheusden 10.00 (H.A.) en 17.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Opperdoes 10.00 en 16.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Oud-Beijerland 9.30 en 15.00 uur ds. P. Melis; Ouddorp 18.30 uur ds. C. Harinck; Oudemirdum 19.30 uur ds. J.B. Zippro; Oude-Tonge 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Poederoijen 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Poortugaal 19.00 uur stud. J.B. Huisman; Puttershoek 10.00 uur ds. J. Mijnders en 19.00 uur ds. H. Brons; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Rotterdam-Centrum 16.30 uur ds. G.J. Baan; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. G. Pater; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Scherpenisse 9.30 en 14.00 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; Scheveningen 15.30 uur ds. W. Harinck; Sint Analand 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Sliedrecht 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 19.00 uur ds. L. Terlouw; Spijkenisse 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Terneuzen 15.00 uur ds. S.W. Janse; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur (H.D.) ds. F. Mulder; Utrecht 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. E. Bakker; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Waarde 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur stud. W. Mouw; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Westkapelle 14.00 uur (H.D.) ds. J.M.D. de Heer en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Westzaan 15.30 uur ds. R. Kattenberg; Wierden 18.30 uur ds. J. van Laar; Woerden 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 18.00 uur ds. S. Maljaars; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Zoetermeer 10.00 uur ds. G.W.S. Mulder en 18.30 uur ds. P. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. M.J. van Gelder en 14.30 uur ds. A. Verschuure; Zwolle 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Schot.

IJssel 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Ruitenburg; Middelburg-Zuid 19.30 uur ds. K. Boeder; Mijdrecht 19.30 uur ds. F. Mulder; Nisse 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Oosterend 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; Oosterland 19.30 uur ds. J. van Belzen; Rilland-Bath 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. P. Melis.

WOENSDAG 28 SEPTEMBER 2016

Brakel 14.30 uur (bevestiging) ds. A. Moerkerken en 19.00 uur (intrede) kand. M.T. Al-Chalabi; Goudswaard 19.30 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravenpolder 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. J. van Rijswijk; Hoogeveen 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Opheusden 13.45 uur (huw.bev.) ds. G.M. de Leeuw; Ouddorp 19.30 uur ds. J.J. Tanis; Poortugaal 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Poortvliet 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Puttershoek 19.30 uur ds. L. Terlouw; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. A. Schot; Scherpenzeel 19.30 uur ds. A. Verschuure; Uddel 19.30 uur ds. G. Beens; Zwijndrecht 19.45 uur ds. F. Mulder.

DONDERDAG 29 SEPTEMBER 2016

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. P. Mulder; Delft 19.30 uur ds. W. Silfhout; Dinteloord 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Hoogvliet 19.45 uur ds. J.S. van der Net; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur (GBS-dienst) ds. C. van Ruitenburg; Naaldwijk 19.45 uur stud. W. Mouw; Nieuwdorp 19.30 uur (tijdrede) ds. A.J. de Waard; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. S.W. Janse; Sliedrecht 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Westzaan 19.30 uur ds. M. Karens.

VRIJDAG 30 SEPTEMBER 2016

's-Gravenpolder 14.30 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; Kootwijkerbroek 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Krabbendijke 14.15 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Opheusden 15.00 uur (huw.bev.) ds. G.M. de Leeuw; Terneuzen 14.00 uur (huw.bev.) ds. A.P. Baaijens.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 25 SEPTEMBER 2016

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. A. van Setten en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

“

Vraag: Wat is een rechtvaardig geloof?

Antwoord: Rechtvaardigend geloof is een zaligmakende genadegave die door de Geest en het Woord van God in het hart van een zondaar wordt gewerkt. Daardoor wordt hij overtuigd van zijn zonde en ellende en van zijn eigen onvermogen en de onmacht van andere schepselen om hem uit zijn veloren staat te verlossen. Door deze zaligmakende genade beaamt hij niet alleen de waarheid van de belofte van het evangelie, maar ontvangt hij Christus en Zijn gerechtigheid die daarin uitgestald wordt. Daarop rust hij ook, voor de vergeving van zijn zonden. Hij vertrouwt dat hij daardoor persoonlijk tot de zaligheid aangenomen zal worden en in Gods ogen rechtvaardig zal worden verklaard.

DE GROTE CATECHISMUS
VAN WESTMINSTER

Overgenomen uit 'Gewogen Woorden',
Thera Tanis-Baars/prof.dr. A. Baars, de Banier Uitgeverij

DINSDAG 27 SEPTEMBER 2016

Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Berkenwoude 19.30 uur ds. G. van Manen; Borssele 19.30 uur ds. G. Pater; Krimpen a/d

Advertenties

Het is mij en ook de kinderen een behoefte om u hartelijk te bedanken voor al het ondervonden meeleven rondom het sterven en de begrafenis van mijn dierbare man en onze zeer geliefde vader en opa

Jacob Bloemendaal

geboren te Andijk op 18 oktober 1946
en overleden in Groningen op 16 augustus 2016.

Jaap, onze man, vader en opa, is bij zijn HEERE en Heiland.
De dood, de laatste vijand die ons scheidt van Christus, is voor hem door de Heere Jezus te niet gedaan. Overwonnen.
Wilt u mij, ons, in ons verdriet en gemis, bijstaan door uw gebed voor ons?

Boskoop, september 2016

Met hartelijke groet,
ook namens de kinderen en kleinkinderen,
D. Bloemendaal-van der Wilt,
Poelruit 25, 2771 RD Boskoop

Herfstvakantie in het mooie Salzburgerland in Oostenrijk!

Voor informatie over de appartementen
www.apartmentswaldemar.at
tel. 00436502153807

Te huur vak. woning op de Veluwe (Speuld), aan de rand van bos en hei. Ook

voor weekwisseling of midweek.
Voor 2-14 pers., v.a.g.v. Vrij na 19/9. Tel.
0577-407326/06-11252451.

op goede basis samen groeien

Wij zoeken per D.V. 1 januari a.s. een

Intern begeleider (groep 5-8)

Passend onderwijs in praktijk is jouw passie!

Voor meer informatie kijkt u op onze website

www.dewittenbergschool.nl

Ridderkerk, Burg. de Zeeuwstraat 15

Ruime en goed onderhouden 6-kamer 2/1-kapwoning op 395 m² eigen grond, dakkapel, oprit voor 4 auto's, vrijstaande garage, stenen berging, kelderruimte, balkon aan de achterzijde en een zonnige achtertuin op Zuid-West met veel privacy! De woning is ondermeer v.v. van een luxe keuken, fraaie marmeren vloer op de beg.gr., elektrische zonnescermen en een CV-combiketel uit 2013. Ligging op goede stand, om de hoek van het grote winkelcentrum, de weekmarkt, een park, bushalte en scholen.

Vraagprijs € 389.000,-- k.k.

Edith den Hoedt Makelaardij,
tel. 088-111 2300, info@edhm.nl

EDHM.NL

088 111 23 00

OPEN HUIS
zaterdag
1 oktober a.s.
11:00 - 15:00 u.

Refojobs

REFOJOBS.NL

BANEN BIJ REFORMATORISCHE WERKGEVERS

Verzorgende IG • SVRO • Barneveld

Dyslexiebehandelaar • Driestar Educatief • Gouda

Onderwijsassistent • Reformatorisch basisonderwijs Urk

Coördinator zorg • Siloah • Rijssen

Meubelmonteur • DSN office design & supplies • Dordrecht

Vacature aanmelden? info@refojobs.nl / (06) 8143 0157

Uitgesneden teksten div. modellen

Info: tel. 06-16870314 of mail
houtsnijderdikkenberg@kliksafe.nl

**T.h. ruime vakantiewoning in
natuurlijke omgeving Veenendaal**
(3 sl.k.). Voor inl. 0612448849

**T.h. Midden-Frankrijk,
vak.woningen 2-8 pers., B&B,**
in omgev. vele markten, historische
steden, meren, wandelen en fietsen,
aan rand van bos, **55+ korting,**
www.evenfransleven.nl

1 pers. huisje TE HUUR.
Landelijk gelegen. Kijk op
www.rijnwaard-waardenburg.nl
Voor junior en senior. Bel voor info:
0653933283 of 0418 653773

Wegens geen opvolger boekenopruiming

voor de helft van de prijs of meer
(overj. en 2e hands).

D.V. 29 en 30 september en
1 oktober a.s.

Verkooppunt: **Van Wijngaarden,
Vliegersvelderlaan 15 te Barneveld
(achter ons huis).**

Vanaf 's morgens 9.00 uur
tot 's avonds 21.00 uur.

Tel. 0342-417335 (06-22306378).

Luxe fotokaarten

voor elke gelegenheid
Scherpe prijs voor uw eigen vereniging
en/of goede doel.

www.scheurfotokaarten.nl

**Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl**

In de herfstvak. of daarna uitwaaien aan de Zeeuwse kust??

Welkom in onze vak. woning (2-6
pers), voorzien van cv, aan de rand van
Grijpskerke!! Info: 0118-592830

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER

Wij verzorgen
alleen begrafenissen

Buurtlaan West 26
3905 JR Veenendaal
T 0318 - 526641

Begrafenisverzoorgers
P.H. van der Leer
G. Wegenaar

E info@phvanderleer.nl
W www.phvanderleer.nl
24 uur per dag bereikbaar

Begrafenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

Heel veel Aanbiedingen!
www.deroeboeken.nl
078-6124081

Vakantiewoning "Haus Irmgard"
Gelegen op de Hunsrück (Duitsland)
± 25 km vanaf de moezel en ± 25 km
vanaf de Rijn. 25 slaappleatsen,
onderverdeeld in div. appartementen.
www.hausirmgard.nl
0049-67653799946

**Het Evangelie
ook voor hén!**

Stort uw gift op:
NL 02 INGB 0000 320 666
t.n.v. Stichting China
Hartelijk dank.

Stichting China
Veenendaal

Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

**In de knop
gebroken**

Reformatorische vereniging voor ouders bij wie tijdens de
zwangerschap of kort na de geboorte kind(eren) zijn overleden
www.indeknopgebroken.nl tel. 06 - 49 499 499

**Ambtskleding
Herenkleding
Trouwkostuums**

Geerts
herenkleding

Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel
tel. (033) 277 88 99
www.geertsherenkleding.nl

**Bovenverdieping te huur in buiten-
gebied van Lunteren/ Edeveen.**
1 slaapkamer, € 475,00 p.m. excl. G/E
06-22424141

**DV zaterdag 1 oktober 2016 -
Verkoopdag Ger. Gem. Barendrecht**
Van 10.00-14.30 uur.
Circa 50 kramen en rommelmarkt.
Locatie: terrein van HillFresh, Loods 14,
Handelscentrum ZHZ 44, Barendrecht.
Volg de wegwijzers.

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

ook voor
akoestische
vraagstukken

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

UNIEK CONCERT

**Joriskerk
Amersfoort**

D.V.
vrijdag
30 september
20.00 uur

Chr. Mannenkoor Jeduthun
o.l.v. Arie Kortleven
Herv. Gem. Zangvereniging Vox Jubilans
o.l.v. André van Vliet
Arjan & Edith Post, *trompet*
Marco den Toom, *orgel*

www.naarhetconcert.nl

*Begrafenisonderneming
De Illoe*

Delkant 8 | 5311 CJ Gameren
Tel. 0418 - 56 21 74
www.begrafenisondernemingdekloe.nl

10-DAAGSE REIS ISRAËL

**MAANDAG 15 T/M
WOENSDAG 24 MEI**

Nederlands sprekende
gids Chanan Nol
met deze reis gaat mee:
Ds. K. Boeder (Dirksland)

We bezoeken deze reis de belangrijkste
plaatsen van het Beloofde Land. Met prachtig
gelegen luxe 4* hotels, rechtstreekse vluchten,
fooiën inbegrepen, touringcar met Wifi en
inclusief alle excursie- en entreegelden.
Reisleider Adrie Niënkemper.

voor alle reizen geldt: Deo Volente

Margrietstraat 30, 4401 EZ Yerseke | Tel. 0113-573681
Mob. 06-22296733 | info@burgtours.nl | www.burgtours.nl

Open Huis

8 OKTOBER 2016
op alle evangelisatieposten

11.00-15.00
Presentatie van het evangelisatiewerk. Gratis koffie, fris, koek. Speciaal programma i.v.m. feestdag rond Alkmaars Victorie.

10.30-15.00
Thema: "Aanwezig in de wijk". Bewoners van de wijk zijn ook uitgenodigd. Spreek met vrijwilligers. Geniet van koffie, thee, fris, broodjes, vis. Welkom in Friesland!

11.00-15.00
Drie korte workshops over evangelisatie in Amsterdam! Knutselen voor de kinderen. Gratis koffie, koek en lunch. Na de lunch zingen bij het orgel.

10.30-14.00
In de kerk: koffie, kennismaken met ev. Van Drunen. Verkoop tafels door de vrouwenvereniging. In het Inloophuis: 2e hands kleding, boekentafel, schilderijen bezichtigen, knutselen. Eten/drinken.

11.00-15.00
Fotopresentatie, ervaringen van vrijwilligers. Informatie over het Gratis pannenkoekjes in partytent. Knutselen voor de kinderen.

10.30-14.00
Maak kennis met onze nieuwe veldwerker Jos Kardol. Bekijk de Power-Point over ons werk in de wijk. De koffie is vers en gratis. Welkom!

10.00-16.00
Presentatie van het werk, in gesprek met vrijwilligers. Verkoop van eten, drinken, ijs, boeken, kaarten, kado-artikelen. Kinderkoor Harpe Davids, stadswandeling!

9.00-14.30
Grote snuffelmarkt, workshop door ev. Van den Boogaart over "Evangeliseren, hoe doe je dat?" Versieren cupcakes voor de kinderen, rondrit paard&wagen. Volop eten en drinken.

10.00-16.00
Onze doelgroep, de Belgische mensen, staat centraal. Voorlichting over de activiteiten, bijzondere aandacht voor de Bijbel- en Oriëntatiecursus. Gratis mosselen eten.

10.00-14.00
Markt rondom Inloophuis 'De Lichtboei', verspreiding van evangelisatiemateriaal en een speciaal programma in de voormalige kerkzaal. Hartelijk welkom!

Rijk op www.evgnl voor meer informatie en de contactgegevens!

EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

PH

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
**Johannus Monarke
Content Domus
Viscount Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

*ruim assortiment bladmuziek (ook klavier)
verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
collectie kleine blaasinstrumenten*

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

**BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM**

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20
www.boekhandelvanderboom.nl

Hollands grootste in
klassieke stijlmeubelen!

BÉVÉ MEUBEL

Antwerpseweg 9, 2803 PB Gouda
Telefoon 0182-692111, www.beve-meubel.nl

H Heijkop
Houtsnijwerk

Houtsnijwerk.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

**ROEMEENSE PANFLUITEN,
BLOKFLUITEN, MUZIEKSTAN-
DAARDS EN NOG VEEL MEER!**

R. Mulder - Staphorst
06-12610628 of 0522-474256
www.muldermuziekinstrumenten.nl

RST
Zorgverleners

Verpleging & Verzorging

“Fijn dat ik nog thuis
kan blijven wonen”

Verpleging & Verzorging door
medewerkers met een reformatorische
identiteit, dat is **een vertrouwd idee.**

Meer informatie? www.rstzorg.nl
of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg**
en **huishoudelijke hulp**

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begravenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Aanraders voor het nieuwe jaar...

NEUW!

Al't schepsel moet Hem prijzen
Matthew Henry

Henk van den Brink maakte prachtige schilderijen van dieren uit de Bijbel. Daarbij zijn in dit bijzondere geschenkenboek toegevoegd: leerzame toelichting, 53 meditaties van M. Henry, gespreksvragen en een passend gedicht (R. Hoogerwerf-H.).

Geheel in kleur, geb.
Na 31 dec. 2016 € 22,50

16,95

NEUW!

Dagelijks onderwijs
Dagboek bij de Bijbel met uitleg en kanttekeningen

M.m.v. de predikanten
P.D. den Haan, B. Labee,
M. Mondria, P. Mulder,
J. van Rijswijk, D.W. Tuinier en J.W. Verweij en e.a. predikanten uit
GGIN, HHK, CGK en PKN.

Gebonden

19,95

Duidelijke letter
Aanbevolen: eindejaarsgeschenk.
Ook geschikt als uitdeelboek voor bejaarden.

*Hartelijk welkom in onze winkel
De koffie staat klaar*

Boekhandel De Ramshoorn
Lange Vorststraat 21 - Goes
(0113) 221909 info@ramshoorn.nl
www.ramshoorn.nl

Schutseshop, Kruiningen, sandralokerse@aol.nl

Hierbij bestel ik:

..... ex. Al't schepsel moet Hem prijzen à € 16,95
..... ex. Dagelijks onderwijs à € 19,95

Adres .....
Postcode.....
Woonplaats.....
Telefoonnr.....

Bon, in envelop zonder postzegel, zenden aan:
De Ramshoorn, Antwoordnummer 860, 4460 WB Goes

**Boekhandel
De ZONNEBLOEM**

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

begravenisverzorging
Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda,
Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander
Tel. 010 - 4600509
www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

ABCONSULTS

RELATIONELE- EN SEKSUOLOGISCHE HULPVERLENING

WWW.ABCONSULTS.NL

WIJ ZOEKEN EEN medewerker m/v communicatie

Ben je lid van de Gereformeerde Gemeente? Weet je hoe je een boodschap over moet brengen aan onze achterban?

Solliciteer dan op onze vacature! Kijk op de website voor een volledig profiel:

www.bijzonderenoden.nl/vacature

bijzondere noden
handen van de kerk

HART VOOR DIACONAAT en talent om dat over te brengen?

**Begrafenisondernehmung
Knuivers en van Setten**

Voor Geldermalsen, Neerijnen, de Betuwe, Veenendaal, Rhenen en Ede e.o.
Wij verzorgen alleen begrafenissen.

0619856085
www.knuiversenvansetten.nl
info@knuivers.com

AANDACHT VOOR AMBTS-KLEDING

Speksnijder AANDACHT VOELT BETER
MODE

www.speksnijder.nl Bergambacht - Veenendaal - Kampen

*Begrafenisondernehmung
de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begrafenissen

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

Waardenburg
0418 - 65 20 39

Werkendam
0183 - 70 10 17

Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Nieuw-Lekkerland
0184 - 68 38 38

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

H. de Jongh
D.D.E. Melieste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

www.begrafenisondernehmungdejongh.nl

Autobedrijf Mulder Urk
zoekt enthousiaste opvolger van bedrijf
Voor verdere informatie
maak een afspraak via 0527 - 68 41 00

www.automulder.nl

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernehmungtreur.nl
info@begrafenisondernehmungtreur.nl

Begrafenisondernehmung Treur

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Waarom Paul Roescher?
Wij geven u twaalf redenen! **3**

Lager in prijs dan waar ook!

Badkamer Belle Vista Badkamer compleet zoals opgesteld.

Kraakprijs: 1545,-

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17500 m2 in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

Colofon

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 055-5063639
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblisserdam
T 078-6912899
F 078-6919536
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,15 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalings abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 13,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober); voor het buitenland: € 26,- per jaar + extra portokosten. Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
E purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Wilt U ... niet vergeten?

In ambtelijke gebeden wordt nogal eens de zinsede gebruikt: 'Heere, wilt U ... (vaak de naam van een persoon of dergelijke) niet vergeten?' of 'mocht ik iets zijn vergeten, wilt U het niet vergeten?' Uiteraard begrijp ik dat er zo wordt gebeden, maar mag het ook zo?

Vrees

Het zal duidelijk zijn waar deze vraagsteller op doelt: vergeten is een menselijke eigenschap, verbonden aan onze diepe val in het paradijs. We mogen elkaar vragen om iets niet te vergeten, maar de levende, alwetende God kunnen we toch niet verdenken van een menselijke 'kwaal'? Graag willen we hier uitspreken dat we de vrees voor onnadenkend, menselijk spreken over de verheven, heilige God wel delen! Dat lelijke, oneerbiedige spreken over de Majesteit Gods moet ons met vrees vervullen. Zou het geen blijk zijn van onze onwedergeboren natuur, waardoor Godskennis en zelfkennis ontbreken? Abraham, die als een 'vriend' wandelde met God, spreekt zo heel eerbiedig (Genesis 18 vers 27b): 'Zie toch, Ik heb mij onderwonden te spreken tot de Heere, hoewel ik stof en as ben.'

Verrassing

Toch moeten we oppassen dat we met bovenstaande geen onbijbelse weg inslaan! Want al blijft het staan dat we met eerbied en ontzag over de hoge Majesteit Gods willen spreken, de Heilige Schrift geeft ons tal van voorbeelden waaruit blijkt dat 'mensvormig' over God spreken - tot op zekere hoogte en op de juiste

toon - niet ongepast is. We hebben wat gezocht in Gods Woord naar uitdrukkingen die dicht bij die van de vraagsteller liggen. Vier voorbeelden uit het Psalmboek willen we ter overweging noemen (met cursivering van ondergetekende). De dichter van Psalm 10 horen we bidden (vers 12b): 'Sta op, HEERE God, hef Uw hand op, vergeet de ellendigen niet'. In de veel meer bekende Psalm 42 klaagt de profeet (vers 10): 'Ik zal zeggen tot God: Mijn Steenrots, waarom vergeet Gij mij? Waarom ga ik in het zwart vanwege des vijands onderdrukking?'. In het gebed van Psalm 74 lezen we twee keer over 'vergeten'. Eerst in vers 19: 'Geef aan het wild gedierte de ziel Uwer tortelduif niet over; vergeet de hoop Uwer ellendigen niet in eeuwigheid'. In vers 23 klinkt het: 'Vergeet niet het geroep Uwer wederpartijders; het getier dergenen die tegen U opstaan, klimt geduriglijk op!'

Het is ook eerlijk om op te merken dat naast deze (enkele) uitdrukkingen het woord 'vergeten' meestal andersom gebruikt wordt. In de afscheidsrede van Mozes lezen we: 'De Rotssteen Die u gegeneerd heeft, hebt gij vergeten; en gij hebt in vergetenis gesteld de God Die u gebaard heeft' (Deuteronomium 32 vers 18). Peinzend over deze dingen moeten we dus vaststellen dat er inderdaad wel gebeden mag worden met genoemde zinsneden. Tegelijk dat in ons bidden nooit vergeten moet worden dat het mensvormige spreken over God niet ten koste mag gaan van een ootmoedige gebedsgestalte.

Verwondering

Er is nog iets wat we dan in dit verband graag willen delen. Als het God behaagt om zo laag af te dalen en Gods kinderen (let erop dat het in alle voorbeelden gaat over ware gelovigen!) deze Bijbelse woorden in de mond wil laten nemen, blijft verwondering over. Kleine, zondige, 'vergeetachtige' mensen mogen de Heere heilig manen op Zijn beloftewoord. En Hij, Die nooit iets kan vergeten, zal Zijn kinderen nooit vergeten. Kent u/ken jij door genade iets van deze verwondering?

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt - zo mogelijk - altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog wel ongeveer zeventig vragen op een reactie te wachten.